

Sygn. akt III Ca 656/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia Sądu Okręgowego Roman Troll

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2020 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko T. P. (1) (P.)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 31 stycznia 2019 r., sygn. akt VIII C 24/18

1) **oddala apelację,**

2) **przyznaje kuratorowi pozwanego nieznanego z miejsca pobytu - adw. M. N. od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Z. 60 zł (sześćdziesiąt złotych) wynagrodzenia za pełnienie czynności kuratora pozwanego w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Roman Troll

Sygn. akt III Ca 656/19

UZASADNIENIE

Powódka (...) sp. z o.o. w G. domagała się zasądzenia od pozwanego T. P. (2) 723,09 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następnego po wytoczeniu powództwa oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu. Zaznaczyła, że strony zawarły umowę sprzedaży pozwanemu energii elektrycznej i w związku z wykonaniem usługi powódka wystawiła dokumenty księgowe, które nie zostały zapłacone przez pozwanego w wyznaczonych terminach. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: 674,39 zł tytułem sumy kapitałów z dokumentów księgowych oraz 48,70 zł tytułem sumy skapitalizowanych odsetek. Termin naliczania odsetek od poszczególnych kwot wynika z terminów płatności faktur. Wraz z pozwem powódka wniosła o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego.

Postanowieniem z 22 maja 2018 r. ustanowiono dla pozwanego, którego miejsce pobytu nie jest znane, kuratora w osobie adw. M. N..

W odpowiedzi na pozew kurator ustanowiony dla pozwanego wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki kosztów procesu, a w przypadku uznania roszczenia na podstawie art. 320 k.p.c. wniósł o rozłożenie

zasądzonej należności na raty. Kurator zarzucił, że powódka nie udowodniła swojego roszczenia: nie wykazała dokumentu źródłowego, z którego wywodzi swoje roszczenie przedstawiając jedynie protokół zdawczo-odbiorczy; nie przedłożyła także dowodu wskazującego, że prawidłowo i rzeczywiście doręczyła pozwanemu wskazane w pozwie faktury. Nie wykazała, że prawidłowo wykonała umowę, na podstawie której wystawiono faktury. Ponadto przewidywana wysokość należności wyrażona w postaci blankietów i prognozy rozliczeń nie stanowi potwierdzenia faktycznej wysokości zobowiązania wynikającego z rzeczywistego zużycia energii elektrycznej, a więc nie wykazała faktycznie zużytej wartości energii elektrycznej przez pozwanego.

Wyrokiem z 31 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy w Z. oddalił powództwo (pkt 1.), przyznał adw. M. N. 270 zł wynagrodzenia za pełnienie czynności kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego (pkt 2.), polecił Oddziałowi Finansowemu wypłacenie kuratorowi 270 zł wynagrodzenia z zaliczki uiszczonej przez powódkę (pkt 3.) oraz zwrócił powódce 63 zł tytułem nadpłaconej zaliczki na poczet wydatków związanych z ustanowieniem kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego (pkt 4.).

Orzeczenie to zapadło przy następujących ustaleniach faktycznych: strony łączyła umowa kompleksowa dostarczania energii elektrycznej do domu jednorodzinnego przy ul. (...) w Z., zawarta na podstawie pisemnego wniosku pozwanego, który wybrał produkt oznaczony jako Prąd z elektrykiem 24h z gwarancją ceny na okres 3 lat według prognozy zużycia oraz określiła grupę taryfową G12. W treści protokołu, pod którym podpisał się pozwany wskazano, że wniosek o zawarcie umowy kompleksowej stanowi oświadczenie Klienta o zawarciu tej umowy w przypadku, gdy sprzedawca dokona pozytywnej weryfikacji wniosku. 8 grudnia 2015 r. pozwany złożył oświadczenie o wyrażeniu zgody na przesyłanie i przetwarzanie danych osobowych celem realizacji usługi Elektryk 24h. Do zawartej pomiędzy stronami umowy miał zastosowanie cennik (...) Elektryk_ (...)_3_01.12.15-30.11.18 oraz Taryfa (...) według których miały być naliczane ceny, stawki opłat i zasady stosowania rozliczeń. 8 grudnia 2015r. powódka wystawiła prognozę nr (...) za okres od 10.2016 do 11.2016 w oparciu o prognozę zużycia energii elektrycznej, wskazując jako nabywcę pozwanego; zgodnie z treścią prognozy należność za ten okres wyniosła 299,80 zł, a termin zapłaty został wskazany na 15 listopada 2016 r.

27 grudnia 2016 r. powódka wystawiła fakturę VAT nr (...)RW stanowiącą rozliczenie do prognozy nr (...) z 8 grudnia 2015 r., nr (...)P2 z 8 grudnia 2015 r., nr (...)P3 z 8 grudnia 2015 r., nr (...) z 8 grudnia 2015 r., nr (...) z 8 grudnia 2015 r., nr (...) z 8 grudnia 2015 r. wskazując jako nabywcę pozwanego. Jako należność wynikającą z podsumowania zużycia wskazano 1986,84 zł, natomiast jako należność z prognoz wystawionych na okres 12.2015 – 11.2016 wskazano 1798,80 zł, a w związku z tym jako należność ogółem do zapłaty podano 188,04 zł; termin płatności oznaczono na 25 stycznia 2017 r. W dokumencie tym wskazano, że rozliczenie prognoz w części opiera się na odczytach dokonanych i zgłoszonych przez odbiorcę, w części na odczytach fizycznych lub zdalnych dokonanych przez upoważnionego przedstawiciela przedsiębiorstwa energetycznego, a w części w dalszym ciągu opiera się na oszacowanym odczycie.

4 stycznia 2017r. powódka wystawiła fakturę korygującą VAT nr (...) za okres 08.12.2015-27.12.2016 korygującą fakturę VAT (...)RW z 27 grudnia 2016 r. z uwagi na zmianę rozliczenia spowodowaną pozyskaniem aktualnych danych do umowy wskazując jako nabywcę pozwanego. W fakturze uaktualniono wskazania urządzenia pomiarowego zużycia energii elektrycznej. Jako należność z faktury podano 186,55 zł.

Pismem z 15 lutego 2017 r. powódka wystosowała do pozwanego ostateczne wezwanie do zapłaty należności wynikających z prognozy nr (...) - 299,80 zł, faktury korygującej VAT nr (...) - 186,55 oraz faktury VAT nr (...)RW - 188,04 zł.

Przy tak dokonanych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy, przywołując regulacje art. 5 ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, art. 3 pkt 13 tej ustawy, art. 535 k.c., art. 555 k.c., art. 60 k.c., art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 227 k.p.c. i art. 6 k.c., uznał powództwo za niewykazane. Zaznaczył, że spornym w sprawie było czy powódka ma prawo domagać się należności wynikających ze wskazanych dokumentów nr (...), nr (...) i nr (...)RW. Podkreślił, że wykazano zawarcie umowy o dostarczanie energii elektrycznej, natomiast powódka nie przedłożyła niezbędnych dokumentów

wykazujących istnienie i wysokość dochodzonego pozewem roszczenia. Powódka w rozliczeniu końcowym obciążyla pozwanego ilością faktycznie zużytej energii elektrycznej, ale nie przedstawiła taryfy (...), z której miał wynikać składnik ceny za dostawę energii; nie przedłożyła również wszystkich prognoz zużycia energii elektrycznej, będących podstawą do rozliczenia końcowego zużycia energii elektrycznej, gdzie składnik ceny w postaci dystrybucji energii elektrycznej był ujęty, zaś wobec braku dochodzenia w tym postępowaniu należności z częściowych prognoz zużycia energii elektrycznej uznał, że zostały one w części zapłacone przez pozwanego. Wobec braku taryfy (...) należność w zakresie dystrybucji energii elektrycznej z tych prognoz była nieweryfikowalna. Brak rozliczenia całościowego zużycia energii elektrycznej przez pozwanego w spornym okresie, o które zobowiązał powódkę Sąd Rejonowy, skutkowało brakiem możliwości weryfikacji, czy należność za sporny okres została ostatecznie przez nią prawidłowo rozliczona. Dlatego wobec braku możliwości weryfikacji należności naliczonych przez powódkę, a to wobec braku wszystkich potrzebnych do tego dokumentów źródłowych, w tym taryfy (...) oraz właśnie częściowych prognoz, brak było możliwości ustalenia czy

i w jakim zakresie pozwany zalegał z zapłatą należności związanej ze sprzedażą i dystrybucją energii elektrycznej. W tej sprawie powódka ograniczyła się do wybiórczego przedstawienia dokumentów źródłowych; nie przedstawiła wszystkich niezbędnych dla przyjęcia zasadności powództwa dokumentów źródłowych, które pozwalałyby przyjąć, że należności wskazane w złożonych przez nią fakturach zostały naliczone prawidłowo, a pozwany zalega z zapłatą należności objętej pozewem. Wobec niezasadności roszczenia w zakresie dochodzonych należności wynikających z wystawionej faktury korygującej nie zasługiwało na uwzględnienie roszczenie również w zakresie skapitalizowanych odsetek.

Orzeczenie o kosztach sądowych zapadło na podstawie art. 84 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od tego wyroku złożyła powódka, zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie: art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę materiału dowodowego polegającą na uznaniu, że powódka nie wykazała przysługującego jej roszczenia, gdy w rzeczywistości przedstawiła wystarczający materiał dowodowy potwierdzający istnienie roszczenia; art. 213 § 1 k.p.c. poprzez niezastosowanie polegające na nieuwzględnieniu, że taryfa (...) zatwierdzana przez Prezesa URE i publikowana Biuletynie stanowi fakt powszechnie znany; art. 230 k.p.c. w związku z art. 229 k.p.c. i art. 232 zd. 1 k.p.c. poprzez pominięcie, że wystawione przez powódkę faktury VAT zostały wystawione w sposób prawidłowy w zakresie ceny za dystrybucję i sprzedaż energii, podczas gdy okoliczność ta została przyznana przez stronę pozwaną w sposób dorozumiany, gdyż nie kwestionowano jej, a zatem strona powodowa nie naruszyła obowiązku udowodnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto zarzuciła naruszenie art. 6 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. polegające na przyjęciu, że to na powódce spoczywał ciężar udowodnienia, że przysługuje roszczenie w wysokości objętej żądaniem pozwu, podczas gdy przedkładając dokumenty w postaci umowy sprzedaży i faktur VAT udowodniła wysokość i zasadność swojego roszczenia, a strona pozwana, kwestionując te okoliczności powinna była przedstawić dowody przeciwne, czego nie uczyniła.

Przy tak postawionych zarzutach wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki 723,09 zł wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia następującego po wniesieniu pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację kurator pozwanego nieznanego z miejsca pobytu wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy brał pod uwagę regulacje procesowe w brzmieniu przed zmianą dokonaną ustawą z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469), a to zgodnie z art. art. 9 ust. 4 tej ustawy, gdyż apelacja wpłynęła przed 7 listopada 2019 r.

Sprawę rozpoznano w postępowaniu uproszczonym, gdyż jej przedmiot dotyczy roszczenia z umowy nieprzekraczającego 20000 zł (art. 505¹ pkt 1 k.p.c.).

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy są prawidłowe i jako takie Sąd Okręgowy uznaje je za własne.

W rozpoznawanej sprawie stawki cen energii elektrycznej i jej dystrybucji wskazane w fakturach przedstawionych do pozwu nie były kwestionowane przez kuratora pozwanego - nie były też kwestionowane stawki (...). Kwestionowano z kolei brak dokumentów źródłowych, brak dowodów doręczenia faktur, brak prawidłowego wykonania umowy oraz to, że prognozy w rozliczeniu nie stanowią potwierdzenia faktycznej wysokości, bo powódka nie wykazała faktycznie zużytej wartości energii.

Z powyższego wynika, że powódka powinna wykazać, że doręczyła pozwanemu faktury VAT, na podstawie których dochodzi roszczeń - tego nie wykazano (miały być doręczane w formie papierowej /k. 10/). W aktach znajduje się jedynie wezwanie do zapłaty

z dowodem doręczenia, a w zasadzie ze zwrotem tego dowodu z uwagi na brak skutecznego doręczenia (nadane 16 lutego 2017 r. /k. 22-24/). Nie ma natomiast żadnych dowodów doręczenia ani wysłania pozwanemu faktur VAT. Z tego wniosek, że powódka nie wykazała, aby doręczyła pozwanemu którąkolwiek z faktur, z których dochodzi należności. Nie wykazała też, aby dotarło do niego wezwanie do zapłaty w taki sposób, by mógł się z nim zapoznać. Nie można więc zasadnie twierdzić, że pozwany te faktury otrzymał i mógł się z nimi zapoznać przed wszczęciem procesu.

Zarzuty dotyczące braku prawidłowego wykonania umowy prowadzą do wniosku, że to strona pozwana powinna co najmniej wskazać, na czym to nieprawidłowe wykonanie umowy polegało. W tej sprawie brak takich twierdzeń, chociażby o składanych reklamacjach. Trzeba mieć jednak na uwadze, że nie wykazano doręczenia faktur pozwanemu, a na nich oparte jest roszczenie powódki.

Rzeczywiście prognozy nie stanowią o faktycznej wysokości dokonanej sprzedaży energii elektrycznej. To bowiem faktyczna sprzedaż tej energii wskazuje na to, jaka ilość energii została zużyta przez pozwanego i dopiero wówczas można zasadnie rozliczyć jej koszty.

Powódka wskazała odczyty na 19 grudnia 2016 r., które były niższe niż te na szacowane na 27 grudnia 2016 r., co spowodowało wystawienie korekty. Powódka żąda zaś uregulowania wartości zarówno faktury skorygowanej (przed skorygowaniem), jak i korygującej. To zupełnie bezzasadne. Nie wiadomo jaki był rzeczywisty odczyt 27 grudnia 2016 r.,

a przecież żadnych dowodów doręczenia faktur nie przedłożono, zaś w toku postępowania pozwany jest uznany za nieznanego z miejsca pobytu. Nie wiadomo zaś od kiedy jego miejsce pobytu nie jest znane.

Powódka w toku postępowania nie wykazała w żaden sposób, że jakąkolwiek fakturę doręczyła pozwanemu. Na nich zaś widnieje termin wymagalności, który nie wynika z innych postanowień umowy, a pozwany wybrał dostarczanie faktur w formie papierowej /k. 10/.

Nie został też przedstawiony sposób wyliczenia skapitalizowanych odsetek, co uniemożliwia weryfikację żądanej w tej części kwoty. Dodatkowo brak wykazania terminu wymagalności roszczenia uniemożliwia naliczanie odsetek.

To powyższe względy zdecydowały o niemożliwości uwzględnienia powództwa.

W toku procesu, przy tego rodzaju zarzutach i w takich okolicznościach faktycznych, powódka powinna wykazać doręczenie pozwanemu faktur, gdyż tylko z nich wynika termin wymagalności i tylko otrzymując je mógł pozwany zgłosić ewentualne roszczenia reklamacyjne. Brak ich doręczenia, gdy strony umówiły się na ich przesyłanie, stanowi o tym, że nie mogło dojść do wymagalności roszczeń wskazanych w fakturach; ten termin wymagalności z innych zapisów umowy – poza fakturami – nie wynika; powódka w żadnym razie na takie postanowienie umowne nie wskazuje. Nie wykazała też, aby dotarło do niego wezwanie do zapłaty w taki sposób, by mógł się z nim zapoznać.

Sąd Rejonowy mając wątpliwości co do zasadności powództwa wzywał też powódkę do przedstawienia dowodów doręczenia faktur, ale takich dowodów nie przedstawiła. Wzywał ją także do przedstawienia całości rozliczenia z wszystkich prognoz dotyczących energii elektrycznej i również w tym zakresie powódka nie przedstawiła żadnych dokumentów. (Por. zobowiązanie z 15 października 2018 r. /k. 64/ doręczone 6 grudnia 2018 r. /k. 66/ oraz odpowiedź powódki z 13 grudnia 2018 r. /k. 67-69/).

W takich warunkach nawet ustalenie, że strona pozwana nie kwestionuje jednostkowych cen za dystrybucję i sprzedaż energii nie prowadzi do wniosku, że należy zasądzić należność dochodzoną pozwem. Ostatecznie bowiem strona powodowa powinna wykazać także wymagalność roszczenia (por. art. 6 k.c.). Tego w tej sprawie zabrakło.

Zastosowana przez Sąd Rejonowy regulacja prawna jest prawidłowa.

Z tych powodów zarzuty apelacji są bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 505¹⁰ § 1 k.p.c., należało orzec jak w punkcie 1. sentencji.

Orzekając o kosztach postępowania odwoławczego związanych z wynagrodzeniem kuratora (punkt 2. sentencji) Sąd Okręgowy zastosował unormowanie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. z 2019 r., poz. 785 ze zm.) w związku z art. 5 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, gdyż koszty wynagrodzenia kuratora pozwanego należą do wydatków. Koszty te wyliczone zostały na podstawie § 1 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. poz. 536) w związku z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.) oraz § 10 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia. Wynagrodzenie to wynosi w postępowaniu odwoławczym 54 zł, przy czym nie może być niższe niż 60 zł.

SSO Roman Troll